

Mária és a szentek

Mária: Isten anyja

A fundamentalisták általában elszörnyednek, ha Szűz Mária mint Isten Anyja szóba kerül. Reakciójuk háttérében egy félreértés húzódik meg, amely nemcsak Mária ezen megszólítását érinti, hanem magát Jézust, valamint Jézus és Mária őseit is. A reformátoroknak figyelniük kellett volna ezekre a teológiai vonatkozásokra.

Egy asszony akkor is egy ember anyja, ha méhében hordozta őt, és akkor is, ha tőle származik genetikai állományának fele. Mária mindkét szempontból Jézus anyja volt, hiszen ő nemcsak méhében hordozta Jézust, hanem egyszersmind emberi testének teljes génállományát is adta. Mária volt ugyanis és nem József, aki által Jézus „test szerint Dávid nemzetségéből született” (Róm 1,3) Ha Mária Jézus anyja, akkor egyúttal Isten anyja is: Ha Mária Jézus anyja, Jézus pedig Isten, akkor Mária Isten anyja. Ez egy logikai szillogizmus – a klasszikus logika egy alapvető eleme –, mely feketén-fehéren bizonyítja tételünket.

Mária az Isten anyja, de nem abban az értelemben, hogy idősebb lenne nála vagy ő lenne Fia istenségének forrása. Mária istenanyaságát ezzel szemben úgy kell érteni, hogy méhében hordozott egy isteni személyt – Jézus Krisztust, a „testben” eljött Istent (2Jn 1,7; vö. Jn 1,14) –, és az ő emberi teste, génállománya is tőle származott.

A fundamentalisták kibúvásképpen azzal érvelnek, hogy Mária nem Istent hordta méhében, csak Krisztus emberi természetét. Ez az állítás „felmelegít” egy ötödik századi eretnekséget, a nesztorianizmust, mely azon a tényen futott zátonyra, hogy egy anya nem csupán gyermeke emberi természetét hordja méhében. Egy anya gyermekének személyét hordja szíve alatt. A nők nem emberi természeteknek adnak életet, hanem személyeknek. Mária így hordozta és szülte Jézus Krisztus személyét, a személy pedig, akinek életet adott, Isten volt.

A nesztorianus állítás, ti. hogy Mária nem Jézus Krisztus egységesült személyét szülte, megkísérli elválasztani Krisztus emberi természetét isteni természetétől, létrehozva ezáltal két különálló, független és egymással lazán kapcsolódó személyt: egy istenit és egy emberit. Ennélfogva itt egy krisztológiai eretnekségről beszélhetünk, melyet a reformátorok felelevenítettek – bár Luther Márton és Kálvin János még vallották Mária istenanyaságát. Megismétlődik a történelem, ui. maga Nestorius nem osztotta volna a róla elnevezett eretnekség nézeteit. Később a „nesztorianus” egyház krisztológiai kérdésekben közös álláspontra helyezkedett a katolikus egyházzal és a többi keresztényhez hasonlóan elfogadta Mária istenanyaságának tanát.

Miután Mária istenanyaságának tagadása magába foglalja Jézus istenségének burkolt elutasítását is, megérthetjük, hogy a keresztények (egészen korunkig) miért olyan egységesek annak megvallásában, hogy Mária Isten Anyja.

Az egyházatyák természetesen egy állásponton voltak e kérdésben is. Az alábbi szakaszok tanúskodnak a Máriának – az Úr alázatos szolgálóleányának – adományozott istenanyaság szent igazságába és hatalmas ajándékába vetett élő hitükről.

Ireneusz (†202)

„Szűz Mária engedelmesen fogadta az angyal örvendetes üzenetét, hogy Istent fogja hordozni.” (*Az eretnekségek ellen* 5,19,1)

Hippolütosz (170-235)

„[A próféták] a leghatalmasabb dolgokat szolgáltatták az elmélkedésre és a cselekvésre minden nemzedék számára. Így jövendölték meg az Isten testben való eljövetelét is, az ő adventjét a szeplőtelen és Istenszülő (theotokosz) Máriától születés és növekedés útján, életének körülményeit, társalgását az emberekkel, a keresztség általi megnyilatkozását, a mindenkire kiterjedő újjászületést és a lemosás [keresztség] általi megújulást” (*Értekezés a világ végéről* 1)

Thaumatourgosz Gergely (kb. 213-270)

„Lukács, a sugalmazott evangéliumi elbeszélésekben, bizonyítékot szolgáltat nemcsak Józsefről, hanem Máriáról, az Isten Anyjáról is és leírja Dávid házával, annak egész családjával való kapcsolatukat.” (*Négy beszéd* 1)

„A mi feladatunk az, hogy ünnepeinket és énekes istentiszteleteinket mint áldozatot mutassuk be az Istennek; mindenekelőtt pedig a szent Istenanya üdvözlétének [ünnepe], vagyis amikor az angyal így köszönti őt: «Üdvözlégy, kegyelemmel teljes!»” (uo. 2)

Atanáz (295-373)

„Az Ige, aki a magasságbeli Atyától kimondhatatlanul, felfoghatatlanul, érthetetlenül és öröktől fogva születik, ugyanaz, aki ideleln, időben Szűz Máriától, az Isten Anyjától született.” (*Az Isten-Ige megtestesüléséről* 8)

Nazianzoszi Gergely (329-390)

„Ha valaki nem vallja, hogy Szűz Mária az Isten anyja, az eretnek.” (*Levél Cleodniusnak* 101)

Szentek közbenjárása

A fundamentalisták gyakran kifogásolják azt a katolikus gyakorlatot, hogy a hívek a szentek és angyalok közbenjárását kérik. Pedig a Biblia felszólít bennünket a mennybéliek kérésére, hogy ti. imádkozzanak velünk.

Így a 103. zsoltár: „Áldjátok az Urat, angyalai, mind, ti hatalmasok, kik teljesítitek parancsait, és lesítek a szavát! Áldjátok az Urat, égi seregek, mind, ti szolgálói, kik teljesítitek akarát!” (Zsolt 103,20-21). A 148. zsoltár kezdő versében pedig eképpen imádkozunk:

„Dicsérjétek az Urat a mennyből, dicsérjétek a magasságban! Dicsérjétek, angyalai mind, dicsérjétek, égi seregek!”

Ők, a mennyieik nemcsak velünk imádkoznak, hanem értünk is. A Jelenések könyvében János látja, amint „a huszonnégy vén leborult a Bárány előtt. Hárfája volt mindegyiknek és tömjénnel tele aranycsészéje – ezek a szentek imádságai.” (Jel 5,8). A mennyben lakó szentek tehát Istennek ajánlják a földön élő szentek imádságait.

Az angyalok ugyanezt teszik: „Jött egy másik angyal, megállt az oltár előtt, aranyfüstölő volt nála. Sok tömjént kapott, hogy az összes szent imádsásával tegye az aranyoltárra, amely az Isten trónusa előtt állt. Az angyal kezéből a tömjén füstje a szentek imádsásával felszállt az Isten elé.” (Jel 8,3-4)

Jézus maga óva int a kicsinyek megbotránkoztatásától, mert őrangyalai biztosított közbenjáró befolyással bírnak az Atyánál:

„Vigyázzatok, ne vessetek meg egyet se e kicsik közül! Mondom nektek: angyalaik az égben szüntelenül látják mennyei Atyám arcát.” (Mt 18,10)

Jóllehet Jézus az egyedüli Isten-ember és az Újszövetség Közbenjárója, a kizárólagos közbenjáró Isten és ember között (1Tim 2,5), de ez egyáltalán nem jelenti, hogy ne lennénk képesek, vagy ne szabadna keresztény felebarátainkat arra kérnünk, hogy imádkozzanak velünk és értünk (1Tim 2,1-4). Különösen azon üdvözült keresztények közbenjárását kell kérnünk, akik megszentelődése már befejeződött, mivel „[i]gen hathatós az igaz ember buzgó könyörgése.” (Jak 5,16)

Az alábbi idézetek szerint az egyházatyák nemcsak tisztán követték a szentírási tanítást, miszerint a mennyeiek képesek közbenjárni értünk és ezt meg is teszik, hanem egyúttal alkalmazták is ezt a tanítást mindennapi imádságaikban.

Hermász

„[A Pásztor mondja:] «Azok pedig, akik gyengék és restek az imádságban, tévóváznak bármit kérni az Úrtól; pedig az Úr telve van könyörülettel és bőségesen ad mindazoknak, akik kérik őt. Hanem te [Hermász], megerősítve a szent angyal által [akit láttál], elnyerve az ő nagyszerű közbenjárását és tunya sem vagy, miért nem kérsz az Úrtól meghallgatást és fogadod azt tőle?»”. (A pásztor 3,5,4 [Kr. u. 80])

Alexandriai Kelemen (†215)

„Így [az igaz keresztény] mindig tisztán imádkozik. Ezenkívül az angyalok társaságában imádkozik, mint aki már angyali rangban van, és soha nem veszíti el az ő szent gondviselésüket; és habár egyedül imádkozik, a szentek kórusa tart vele [az imában].” (Vegyes írások 7,12)

Órigenész (184-254)

De nemcsak egyedül a főpap [Krisztus] imádkozik azokért, akik szívből imádkoznak, hanem az angyalok is ... miként a szentek lelkei is, akik már elszenderültek”. (Imádság 11)

Cyprianus (†258)

„Emlékezzünk egymásra egységben és összhangban. Imádkozunk [a halál] mindkét oldalán szüntelenül egymásért. Enyhítsünk a terheken és szenvedéseken a kölcsönös szeretet által, hogy ha egyikünk a nem késlekedő isteni leereszkedés következtében elsőként távozik el, kísérje őt szeretetünk az Úr jelenlétébe; testvéreinkért és nővéreinkért végzett imádságunk az Atya kegyelmének jelenlétében se szűnjék meg.” (Levelek 56[60],5)

Jeruzsálemi Kürillosz (†387)

„Azután [az eukharisztikus imában] megemlékezünk azokról, akik már elszenderültek: elsőként a pátriárkákról, prófétákról, apostolokról és vértanúkról, hogy Isten az ő imáik által és közbenjárásukra elfogadja könyörgésünket ...” (Katekézisek 23,9)

* * *

Translated and posted with permission of Catholic Answers - www.catholic.com